
University of Alberta Library
0 1620 1238 0042

UNIVERSITY OF ALBERTA
QUAECUMQUE VERA

ЯК
БУЛО
КОЛИСЬ

ВІДПОВІДІ ДО УЧНІВСЬКОГО ЗОШИТА

In Days Gone By

Answer Key to Student Activity Book

Програма навчання
української мови

A Ukrainian Language
Development Series

Уклали
БОГДАН БОРУЩАК
ГАЛИНА ЯРЕМКО

The primary intended audience for this publication is:

Administrators	
Counsellors	
General Audience	
Parent School Councils	
Parents	
Students	
Teachers	√

Головними користувачами цього видання будуть:

Адміністратори	
Радники	
Загальна публіка	
Шкільні батьківські ради	
Батьки	
Учні	
Учителі	√

Pilot edition published 1994.
Printed in Canada.

Alberta Learning
Curriculum Standards Branch
11160 Jasper Avenue
Edmonton, AB Canada T5K 0L2
Phone: (780) 427-2984; Fax: (780) 422-3745
Internet: http://ednet.edc.gov.ab.ca

Alberta Learning Cataloguing in Publication Data

Alberta. Alberta Learning. Curriculum Standards Branch.
Iak bulo kolys' : vidpovidi do uchnivs'koho zoshyta = In days gone by : answer key to student activity book.

ISBN 0-7785-0648-7
Compiled by Bohdan Boruszczak and Helen Jaremko.

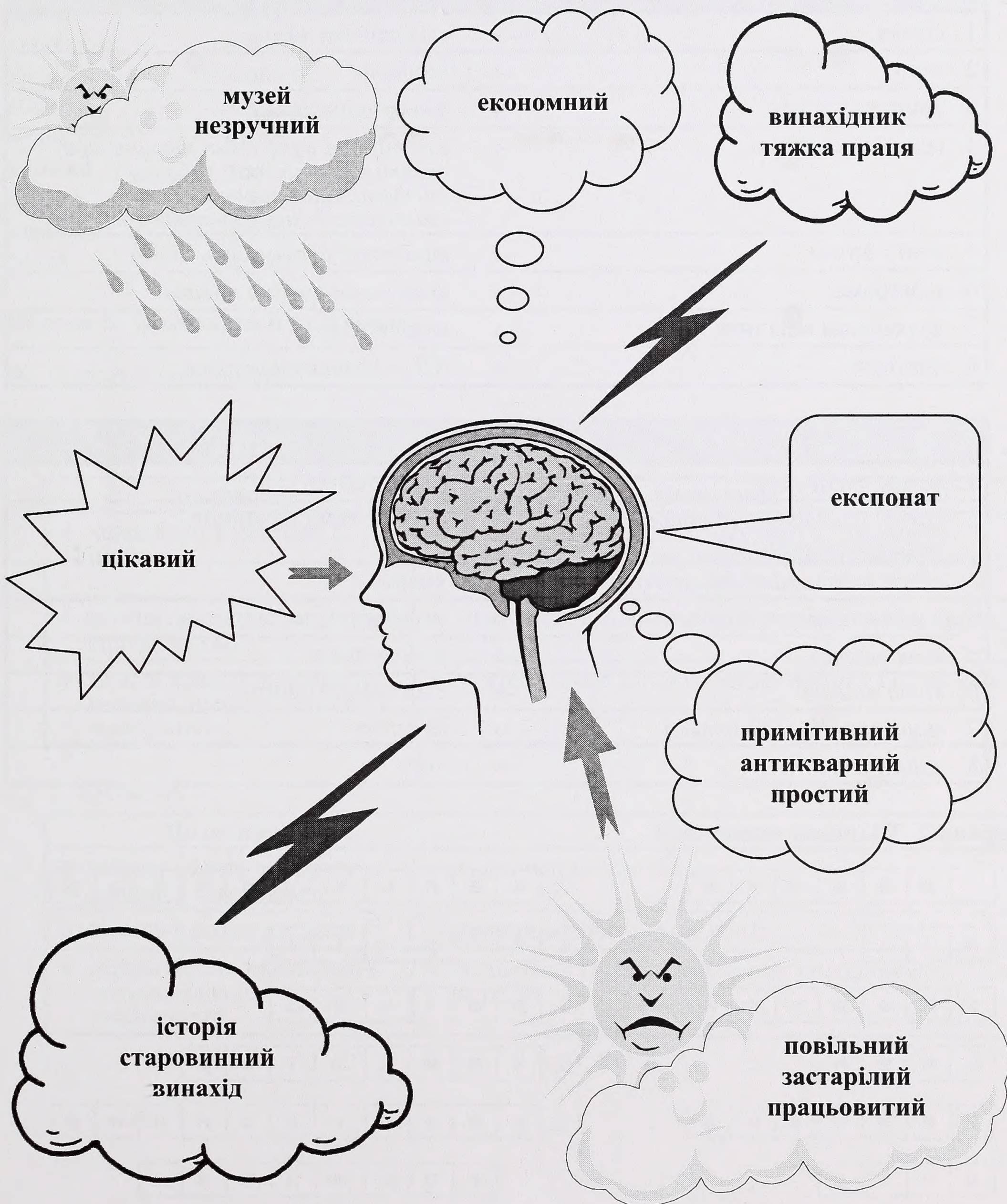
1. Ukrainian language – Study and teaching – Alberta. 2. Language and languages – Study and teaching – Alberta – Bilingual method. I. Title. II. In days gone by: answer key to student activity book. III. Series: Collage: a Ukrainian language development series.

PG3811.A333 2000 491.79

Вправа 1. Мозкова атака

Індивідуальна або групова робота.

Можливі відповіді:

Вправа 2. Колись і тепер

Індивідуальна робота.

Можливі відповіді:

А.

КОЛИСЬ		*ТЕПЕР*
1. свічка	→	*електрична лямпа*
2. серп	→	*комбайн*
3. криниця надворі	→	*кран у приміщенні*
4. дерев'яні забавки	→	*електронні ігри; комп'ютерні ігри; пластикові забавки; забавки з дистанційним управлінням; взаємодіючі (інтерактивні) забавки*
5. коні з возом	→	*трактор; автомобіль; поїзд*
6. телеграма	→	*факс; електронна пошта*
7. друкарська машинка	→	*комп'ютер*
8. платівка	→	*КД — компактний диск*

Б.

КОЛИСЬ		*ТЕПЕР*
1. *мозок; рахівниця*	→	калькулятор
2. *сонце; соняшний годинник; механічний годинник*	→	електронний годинник
3. *одноповерховий будинок*	→	хмаросяг
4. *коні з возом*	→	автомобіль; поїзд; літак
5. *льох; погріб*	→	холодильник
6. *кінна пошта*	→	електронна пошта
7. *енциклопедія; бібліотека*	→	інтернет
8. *сходи*	→	ліфт

Вправа 3. Підпиши малюнки

1. к **р и н и** ц **я**
2. **в** і **з**
3. **х м а р** о **с я** г
4. с **е р п**
5. **к о** м б **а й н**
6. **а в** т **о**
7. **к** а **л ь** к **у л я т о р**
8. к **а р е т** а
9. **с в і** ч **к а**
10. к **о м п** 'ю **т е р**
11. е **л е к** т р **о н н и й** **г** о **д и н н и** к

Вправа 4. Як було колись

Індивідуальна робота.

Можливі відповіді:

трактор	мило
вудка	посуд
свічка	відро
дрова	санки
сокира	лопата
велосипед	мітла
книжка	стіл
крейда	ніж
скакалка	гроші
голка	чорнило

Вправа 5. Позитивне й неґативне

A. Індивідуальна робота.

Можливі відповіді:

1. Телефон

Позитивне	Неґативне
♦ легко бути в контакті з іншими	♦ чужі люди дзвонять і докучають: продають непотрібні нам речі; просять пожертви на різні потреби; пропонують усілякі послуги й т. п.
♦ можна полагоджувати різні справи з дому	♦ міжміська або міжнародня розмова дуже дорога
♦ можна швидко покликати поліцію, швидку допомогу, пожежників	♦ учитель може легко сконтактуватися з батьками

2. Телевізор

Позитивне	Неґативне
♦ відразу можна побачити новини з усього світу	♦ люди менше читають
♦ завжди є розвага в домі	♦ родини менше розмовляють
♦ можна багато навчитися з документальних телепередач	♦ показують багато некорисних і шкідливих передач

Б. Індивідуальна робота.

Можливі відповіді:

Комп'ютер

Позитивне	Неґативне
♦ гарно друкує	♦ дорогий
♦ легко виправити помилки	♦ багато неправильної інформації на інтернеті
♦ можна багато навчитися через інтернет	♦ люди читають менше книжок і газет
♦ електронною поштою можна швидко й дешево спілкуватися з людьми денебудь на світі	♦ небажані особи та установи мають доступ до приватної інформації

Вправа 6. Музей старовинних речей*

А. ПАРОВІЗ

- Перший практичний паровіз винайшов Ричард Тревитик.
- У 1804 році.
- В Англії.
- Паровіз уживали до 20-го сторіччя.
- Сучасні поїзди вигідніші, швидше їздять і перевозять більше людей і вантажу.

ҐАЗОВА ЛЯМПА

- Ґазову лямпу, що тепер у музеї, винайшов Авр фон Вельсбах.
- У 1892 році.
- У Німеччині.
- Ґазову лямпу вживали до того часу, коли винайшли електричну лямпу в 1907 р.
- У місцевостях, де ще нема електрики, люди дотепер уживають лямпу фон Вельсбаха, але сьогодні більшість людей уживають електричну лямпу.

АВТОМОБІЛЬ (кілька можливих відповідей)

- Николас Отто.
- У 1876 році.
- У Німеччині.

- Карл Бенц.
- У 1886 році.
- У Німеччині.

- Ґоґліб Даймлер і Вільгельм Майбах.
- У 1887 році.
- У Німеччині.

- Приблизно до кінця 1920-х років.
- Сучасні автомобілі накриті дахом і мають скляні вікна; швидші; більш аеродинамічні; мають багато електронних приладів і т. п.

*До цієї вправи може бути кілька можливих відповідей, тому що іноді не визначено точно, хто найперший винайшов дану річ.

Б. Індивідуальна робота.

Вправа 7. Як «народився» телефон

А. Біля міста Брентфорду в Канаді є дім-музей. У цьому домі колись жив і працював славний винахідник телефону Олександер Ґрейам Белл. У музеї є цікавий експонат, а саме, перший у світі телефон. Музей Белла відкритий для туристів з 1910 року.

Олександер Белл був учителем у школі для глухих дітей. Він завжди хотів навчити глухих людей говорити. Удень Белл був учителем у школі, а ввечері провадив удома різні експерименти. Одного дня в нього народилась чудова ідея — зробити телефон!

У 1876 році Белл одержав патент на відкриття телефону. Перша демонстрація телефону була 3 серпня 1876 року на відстані восьми кілометрів між двома станціями. Демонстрація була успішна! Так народився телефон — дуже зручна річ у нашому житті.

Б. Індивідуальна робота.

Вправа 8. Придумай речення

Індивідуальна робота.

Вправа 9. Я — колись і тепер

Індивідуальна робота.

Вправа 10. Провідмінюй дієслова

писати

однина — чоловічий рід	однина — жіночий рід	однина — середній рід	множина — всі роди
я *писав*	я *писала*	я *писало*	ми *писали*
ти *писав*	ти *писала*	ти *писало*	ви *писали*
він *писав*	вона *писала*	воно *писало*	вони *писали*

читати

однина — чоловічий рід	однина — жіночий рід	однина — середній рід	множина — всі роди
я *читав*	я *читала*	я *читало*	ми *читали*
ти *читав*	ти *читала*	ти *читало*	ви *читали*
він *читав*	вона *читала*	воно *читало*	вони *читали*

створити

однина — чоловічий рід	однина — жіночий рід	однина — середній рід	множина — всі роди
я *створив*	я *створила*	я *створило*	ми *створили*
ти *створив*	ти *створила*	ти *створило*	ви *створили*
він *створив*	вона *створила*	воно *створило*	вони *створили*

винайти

однина — чоловічий рід	однина — жіночий рід	однина — середній рід	множина — всі роди
я *винайшов*	я *винайшла*	я *винайшло*	ми *винайшли*
ти *винайшов*	ти *винайшла*	ти *винайшло*	ви *винайшли*
він *винайшов*	вона *винайшла*	воно *винайшло*	вони *винайшли*

вживати

однина — чоловічий рід	однина — жіночий рід	однина — середній рід	множина — всі роди
я *вживав*	я *вживала*	я *вживало*	ми *вживали*
ти *вживав*	ти *вживала*	ти *вживало*	ви *вживали*
він *вживав*	вона *вживала*	воно *вживало*	вони *вживали*

змінити

однина — чоловічий рід	однина — жіночий рід	однина — середній рід	множина — всі роди
я *змінив*	я *змінила*	я *змінило*	ми *змінили*
ти *змінив*	ти *змінила*	ти *змінило*	ви *змінили*
він *змінив*	вона *змінила*	воно *змінило*	вони *змінили*

телефонувати

однина — чоловічий рід	однина — жіночий рід	однина — середній рід	множина — всі роди
я *телефонував*	я *телефонувала*	я *телефонувало*	ми *телефонували*
ти *телефонував*	ти *телефонувала*	ти *телефонувало*	ви *телефонували*
він *телефонував*	вона *телефонувала*	воно *телефонувало*	вони *телефонували*

курити

однина — чоловічий рід	однина — жіночий рід	однина — середній рід	множина — всі роди
я *курив*	я *курила*	я *курило*	ми *курили*
ти *курив*	ти *курила*	ти *курило*	ви *курили*
він *курив*	вона *курила*	воно *курило*	вони *курили*

забути

однина — чоловічий рід	однина — жіночий рід	однина — середній рід	множина — всі роди
я *забув*	я *забула*	я *забуло*	ми *забули*
ти *забув*	ти *забула*	ти *забуло*	ви *забули*
він *забув*	вона *забула*	воно *забуло*	вони *забули*

любити

однина — чоловічий рід	однина — жіночий рід	однина — середній рід	множина — всі роди
я *любив*	я *любила*	я *любило*	ми *любили*
ти *любив*	ти *любила*	ти *любило*	ви *любили*
він *любив*	вона *любила*	воно *любило*	вони *любили*

Вправа 11. Впиши відповідне слово

А.
1. Марко
2. Наталя
3. мама й тато
4. Тато
5. Діти
6. Сестра
7. Дружина
8. Родичі
9. Клюб
10. дід
11. сонце
12. Учені

Б.
1. отримав
2. бачили
3. їздила
4. мали
5. подарував/подарувала
6. ходили
7. писала
8. були
9. купив/купила
10. читав
11. танцювала
12. телефонувала
13. косили
14. продали
15. було

Вправа 12. Підбери прикметники

1. *Дерев'яний*, *старий* віз.
2. *Цікаве* оголошення.
3. *Чорний*, *старовинний* телефон.
4. *Маркове швидке*, *спортове* авто.
5. *Старий*, *гострий* серп.
6. *Високий*, *новий*, *гарний* хмаросяг.
7. *Брудна*, *глибока* криниця.
8. *Гарний*, *електронний* годинник.
9. *Коротка*, *біла* свічка.
10. *Сучасний*, *дорогий* комп'ютер.
11. *Гусяче* перо.
12. *Цікавий*, *український* музей.
13. *Смішний*, *розумний* однокласник.
14. *Хоробрий*, *незабутній*, *молодий* герой.
15. *Цікавий*, *новий*, *корисний* винахід.
16. *Мій новий*, *кольоровий* телевізор.
17. *Темна*, *тепла* ніч.
18. *Музейний*, *старовинний* експонат.
19. *Електронна* пошта.
20. *Добра*, *сувора* вчителька.

Вправа 13. Незабутні герої

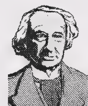
Володимир Великий — київський князь, який охрестив Україну в 988 році.

Лавра Сікорд — канадська героїня, яка допомагала англійській армії під час війни 1812 року.

сер Джон А. Макдональд — перший прем'єр-міністер Канади.

Флоренс Найтінгейл — перша у світі медсестра, яка допомагала пораненим і хворим під час Кримської війни 1854 року.

Геракл — леґендарний герой давньогрецьких мітів, який зробив дванадцять подвигів.

Христофор Колюмб — мореплавець, який у 1492 році відкрив Америку.

Вправа 14. Сучасні популярні герої

Індивідуальна робота.

Можливі герої:
Террі Фокс
Вейн Ґрецький
Роберта Бондар
Джулі Пайєт

Вправа 15. Споглядай минуле

Індивідуальна робота.

Можливі відповіді:
Ця думка нам каже, що ми повинні пам'ятати помилки, які інші зробили в минулому. Ми можемо багато навчитися з тих помилок і їх не повторювати. **Або**: Ця думка нам каже, що ми робимо ті самі помилки, які люди робили в минулому, замість навчатися з помилок наших предків і не повторювати їх.

Вправа 16. Найбільша українська книгарня

Індивідуальна робота.

Можливі відповіді:
1. Ні, теперішня адреса книгарні: 10215 – 97 вулиця.
2. Так, там, напевно, продають такі самі українські книжки, як і колись, але новіші видання.
3. В оголошенні говорять про Першу світову війну.
4. Замість грамофонів ми тепер маємо програвачі компактних дисків.
5. Індивідуальна відповідь.
6. Індивідуальна відповідь.
7. Крім книжок, колись продавали грамофони та платівки, а тепер продають компактні диски (КД), касети, вишитий одяг, вітальні картки, газети й журнали, керамічні вироби, картини й різні сувеніри.
8. Індивідуальна відповідь.

Вправа 17. Екстра! Курці! Екстра!

Б.

> Перестаньте курити. Курити
> дуже шкідливо. Увільніться зі
> страшних обіймів куріння.
> 1 — Не взбогачуйте тютюневих
> компаній.
> Яка користь для вас від
> 2 — куріння? Подумайте самі! Воняє
> вам з уст, кашляєте, дістаєте
> хворобу легенів, а самий страшний
> наслідок — це смерть. Подумайте,
> 3 — поки не пізно. Ми вас вилічимо в
> 10–12 годин нашим найновішим
> способом, котрий тисячі курців
> урятував від смерти.
> Не робить ріжниці, хто що
> курить: файку, сиґари або
> 4 — сиґарети. Пришліть 25 центів до
>
> Williams Pharmacal Co.
> 2016 W Eric Street, Chicago

В. В оголошенні пишуть, що люди не повинні курити, бо від куріння смердить з уст, люди кашляють, дістають хворобу легень і навіть умирають.

Г. Індивідуальна робота.

Ґ. Індивідуальна робота.

Можливі відповіді:

- дітям
- вагітним жінкам
- людям, які хворіють на серце
- людям, які мають астму
- старшим людям
- товстим (гладким) людям
- людям, які мають цукровий діябет
- людям із підвищеним кров'яним тиском і т. п.

Д. 1. Так.
2. Ні, коли куриш, то дуже погано пахне з уст.
3. Ні, в оголошенні пропонують спосіб лікування від куріння.
4. Так.
5. Так.
6. Ні, виліковують від куріння всіх курців.

Е. Індивідуальна робота.

Вправа 18. Кросворд

По горизонталі:
1 винахідник
2 зручно
3 герой
4 погода
5 олександер
6 медсестра
7 небезпечно
8 перерва
9 стародавнє

По вертикалі:
1 віз
2 хмаросяг
3 криниця
4 паровіз
5 оголошення
6 комп'ютер
7 експонат
8 співпраця
9 шкідливе

Вправа 19. Знайдислово

р	о	з	і	в	е	л	е	т	я	ц	и	н	и	р	к
с	а	ф	л	т	с	п	ь	х	м	з	у	с	в	о	о
ж	р	й	о	р	е	г	і	к	і	р	г	с	г	т	м
а	т	г	д	р	с	о	т	в	а	п	е	в	я	я	б
т	с	й	о	т	в	д	е	и	м	р	г	і	с	л	а
е	е	е	ц	е	і	и	л	н	п	ь	е	п	о	у	й
р	с	з	ь	л	ч	н	е	а	к	а	т	т	р	к	н
а	д	у	х	с	к	н	ф	х	к	н	ь	в	а	ь	ю
к	е	м	с	е	а	и	о	і	а	з	м	и	м	л	м
у	м	ь	з	я	н	к	н	д	в	є	а	ф	х	а	в
х	м	а	п	е	р	е	к	с	п	о	н	а	т	к	з

Вправа 20. Скажи одним словом

А.

1. б
2. в
3. а
4. а
5. б
6. б
7. в
8. б
9. б
10. в
11. б
12. в
13. в
14. а
15. в
16. в

Б.

Число запитання	А	Б	В	Г	Ґ	Д	Е	Є	Ж	З	И	І	Ї	Й	К	Л
1			в	и	н	а	х	і	д							
2				х	м	а	р	о	с	**я**	г					
3	в	и	н	а	х	і	д	н	и	**к**						
4			п	е	р	е	р	в	а							
5								н	е	**б**	е	з	п	е	к	а
6									м	**у**	з	е	й			
7							о	г	о	**л**	о	ш	е	н	н	я
8						е	к	с	п	**о**	н	а	т			
9	с	п	і	в	п	р	а	ц	я							
10										**к**	р	и	н	и	ц	я
11							г	е	р	**о**	й					
12						ш	к	і	д	**л**	и	в	и	й		
13								ж	н	**и**	в	а				
14							м	е	д	**с**	е	с	т	р	а	
15		м	а	к	д	о	н	а	л	**ь**	д					
16											в	і	з			

В. 3

Вправа 21. Яка буде погода

1. На небі дуже блищать зірки. **Або**: Зірки дуже блищать на небі.
2. Поволі падає дрібний сніг. **Або**: Дрібний сніг падає поволі.
3. Туман стоїть над озером. **Або**: Над озером стоїть туман.
4. Уранці на траві є роса. **Або**: Уранці є роса на траві.
5. Птахи низько літають над землею. **Або**: Птахи літають низько над землею.
6. Здалека добре чути звуки. **Або**: Добре чути звуки здалека.

Вправа 22. Кличний відмінок

А.
2. Марія
3. Олеся
4. тато
5. брат

Б.
2. Дорогий діду!
3. Дорога бабо!
4. Дорога сестро!
5. Дорога Оленко!
6. Дорогий Степане!
7. Дорогий Ромку!
8. Дорогий Тарасе!
9. Дорога Михайлино!
10. Дорога тітко!
11. Дорога панно Маріє!
12. Дорогий пане Чорний!
13. Дорога пані Галино!
14. Дорогий сину!
15. Дорога доню!
16. Дорогий Денисе!
17. Дорога Варваро!
18. Дорога панно Лідо!

Вправа 23. Пишемо особистого листа

Індивідуальна робота.

Вправа 24. Звідки походять мої предки

Індивідуальна робота.

Над відповідями до учнівського зошита працювали:

Керівник проєкту
ІВАН СОКОЛОВСЬКИЙ

Зміни та доповнення
КСЕНЯ СКРИПНИК БУБЕЛЬ

Члени Комітету перегляду матеріялів з української мови для нижчих середніх кляс
КСЕНЯ СКРИПНИК БУБЕЛЬ
ТАРАС ДВОРНИЦЬКИЙ
ЛЮБА ІЩЕНКО
ТАРАС ПОДІЛЬСЬКИЙ
ІВАН СОКОЛОВСЬКИЙ
КСЕНЯ ФЕДИНА
ГАЛИНА ЦАР

Мовний консультант і редактор
ЯР СЛАВУТИЧ

Керівник видання
ГАЛИНА ЦАР

Художньо-технічне оформлення
ВІКТОРІЯ ЖУКІВСЬКА
ГАЛИНА ЦАР

Коректори
ТЕТЯНА НАЗАРЕНКО
ГАЛИНА ЦАР

Комп'ютерний набір
ВІКТОРІЯ ЖУКІВСЬКА

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ВИДАННЯ:

Керівник проєкту
ІВАН СОКОЛОВСЬКИЙ

Програмний укладач
БОГДАН БОРУЩАК

Координатор експерименту
БОГДАН БОРУЩАК

Учителі-учасники експерименту
БОГДАН БОРУЩАК
КСЕНЯ СКРИПНИК БУБЕЛЬ
ОДАРКА ВОЗНЯК
ОДАРКА ҐІНДА
ВІРА ЛИТВИН
СЕМЕН СЕНЧИШИН

Коректор
ГАЛИНА ЦАР

Комп'ютерний набір
ВІКТОРІЯ ЖУКІВСЬКА

THIS ANSWER KEY TO STUDENT ACTIVITY BOOK WAS PRODUCED BY:

Head of Development Team
JOHN SOKOLOWSKI

Revisions
XENIA SKRYPNYK BUBEL

Ukrainian Language Arts Junior High School Review Committee
XENIA SKRYPNYK BUBEL
TERRY DWORNYCKI
LUBA ESHENKO
TARAS PODILSKY
JOHN SOKOLOWSKI
KSENIA FEDYNA
HELEN CZAR

Language Consultant and Editor
YAR SLAVUTYCH

Production Manager
HELEN CZAR

Production Design
VICTORIA ZUKIWSKY
HELEN CZAR

Copyeditors
TATIANA NAZARENKO
HELEN CZAR

Inputter
VICTORIA ZUKIWSKY

PILOT EDITION:

Project Manager
JOHN SOKOLOWSKI

Program Developer
BOHDAN BORUSZCZAK

Piloting Coordinator
BOHDAN BORUSZCZAK

Piloting Teachers
BOHDAN BORUSZCZAK
XENIA SKRYPNYK BUBEL
ODARKA WOZNIAK
AUDREY GINDA
VERA LYTWYN
SIMON SENCHYSHYN

Copyeditor
HELEN CZAR

Inputter
VICTORIA ZUKIWSKY

Видання випущено на замовлення

Відділу мовних програм *при* **Міністерстві освіти Альберти**.

Публікація матеріялів для 7-ї кляси,
як частини Програми навчання української мови «Коляж»,
була здійснена за фінансовою допомогою

Методичного кабінету української мови
при **Канадському інституті українських студій,**
Альбертський університет,
і
Клюбу українських професіоналістів і підприємців Едмонтону.

The development of the Collage Ukrainian Language Development Series was sponsored by the

Language Services Branch *of* **Alberta Learning**.

The publication of the Collage 1 level of the
Collage Ukrainian Language Development Series
was made possible by the financial support of the

Ukrainian Language Education Centre,
Canadian Institute of Ukrainian Studies,
University of Alberta,
and the
Ukrainian Professional and Business Club of Edmonton.

Printed by
Learning Resources
Distributing Centre
Production Division
Barrhead, Alberta
Canada, T0G 2P0
"Reaching Students Is What We're About"

ISBN 0-7785-0648-7

